

گزارش جلسه کارگروه تخصصی کارشناسی دبیرخانه شورای گفت و گوی استان خراسان رضوی

عنوان جلسه: چهارمین جلسه دبیرخانه کارگروه حمایت از کسب و کارهای خراسان رضوی
ضرورت بررسی و اصلاح قوانین مغل تولید و کسب و کار در بخش کشاورزی استان در حوزه تکالیف دستگاه های اجرایی

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۷/۲۳

روز: دوشنبه

حاضرین در جلسه:

دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری خراسان رضوی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی، سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی، معاونت غذا و دارو دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی مشهد، شرکت آب منطقه ای خراسان رضوی، مدیرعامل صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی خراسان رضوی، اتاق اصناف کشاورزی استان خراسان رضوی، کانون انجمن های صنفی کارفرمایی صنایع خراسان رضوی کمیسیون کشاورزی، امور دام و طیور و صنایع وابسته.

دستور جلسه:

- ضرورت بررسی و اصلاح قوانین مغل تولید و کسب و کار در بخش کشاورزی استان در حوزه تکالیف دستگاه های اجرایی شامل :
 - (۱) تبصره ۵ ماده واحده قانون تعیین تکلیف چاههای غیرمجاز و پیشنهادات اصلاحی در اینخصوص
 - (۲) ماده ۵ آیین نامه اجرایی قانون توزیع عادلانه آب موضوع کمیسیون صدور پروانه ها
 - (۳) ماده ۴-۳-۵ سند ملی توسعه گیاهان دارویی و طب سنتی در خصوص تنظیم آیین نامه ها
 - (۴) ماده ۱۷ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی به همراه تبصره های ۶ گانه آن
 - (۵) ماده ۱۲ قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی و تکالیف آن و تبصره ۳ بند ب ماده ۳۱ قانون احکام دائمی کشور و پیشنهادات اصلاحی
 - (۶) عدم تنظیم آیین نامه های اجرایی مواد ۲۱، ۱۴، ۴ و ۴۴ قانون توزیع عادلانه آب و مواد ۳۱ الی ۳۴ قانون افزایش بهره وری. (ارائه دهنده: صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی استان خراسان رضوی)

خلاصه مذاکرات

دستور کار اول: ضرورت بررسی و اصلاح قوانین مغل تولید و کسب و کار در بخش کشاورزی استان در حوزه تکالیف دستگاه های اجرایی شامل :

(۱) تبصره ۵ ماده واحده قانون تعیین تکلیف چاههای غیرمجاز و پیشنهادات اصلاحی در اینخصوص

در چهارمین جلسه دبیرخانه بند ب ماده ۱۲ قانون احکام دائمی توسعه کشور (کارگروه حمایت از کسب و کارهای استان)، ضرورت اصلاح قوانین مغل تولید و کسب و کار در بخش کشاورزی استان در حوزه تکالیف دستگاه های اجرایی، طرح و بررسی شد. تبصره ۵ ماده واحده قانون تعیین تکلیف چاه های غیرمجاز و پیشنهادات اصلاحی در این خصوص، ماده ۵ آیین نامه اجرایی قانون توزیع عادلانه آب موضوع کمیسیون صدور پروانه ها، بند ب تبصره ۳ ماده ۳۱ قانون احکام دائمی کشور و پیشنهادات اصلاحی، ماده ۱۷ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی به همراه تبصره های ۶ گانه آن، ماده ۴-۳-۵ سند ملی توسعه گیاهان دارویی و طب سنتی در خصوص تنظیم آیین نامه و ماده

۱۲ قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی و تکالیف آن، از جمله مباحث قانونی مرتبط با این دستور کار بود که در خصوص آن بحث و تبادل نظر صورت گرفت.

«علی اکبر لبافی»، رئیس این دبیرخانه در ابتدای این جلسه با تشکر از مدیر محترم صندوق توسعه بخش کشاورزی، اظهار کرد: قوانین محل بخش کشاورزی توسط مدیر محترم صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی استان احصا و به دبیرخانه ارسال شده است. این قوانین و مقررات که مزیت برای توسعه بخش کشاورزی هستند یا اجرا نشده و یا آیین نامه های آن توسط وزارتخانه های متولی تهیه نگردیده است که در دستور کار دبیرخانه کمیته حمایت از کسب و کارها قرار گرفته است.

تاکید بر اصلاح آیین نامه اجرایی و رسیدگی به پرونده ها در کمیسیون رسیدگی به امور آب های زیرزمینی
«حمیدرضا رضوی خبیر»، مدیرعامل صندوق حمایت از توسعه کشاورزی استان در تشریح دستور کار این جلسه، عنوان کرد: برخی از قوانین حوزه کشاورزی محل، آسیبزا و مانع توسعه هستند. از سویی، برخی ظرفیت های قانونی در حوزه کشاورزی اجرایی نشده و به آیین نامه نیاز دارد. همچنین، تفسیرهای نادرست قوانین، اشکالات زیادی به وجود می آورد:

۱- بخشی از قانون توزیع عادلانه آب از جمله مواد ۴ و ۱۴ و ۲۱ و ۴۴ این قانون بدلیل عدم تدوین آیین نامه های مربوطه، اجرایی نشده اند.

۲- مطابق قانون توزیع عادلانه آب، هر زمان ذینفع آب زیرزمینی مشکلی با اجرای صحیح مواد قانونی داشته باشد، میتواند به دادگاه صالحه مراجعه و طرح شکایت یا دعوی نماید ولی در حال حاضر طبق ماده واحده قانون تعیین تکلیف چاه های غیر مجاز کشاورزی دعاوی و شکایات بدو در کمیسیون رسیدگی به شکایات آب های زیرزمینی رسیدگی می شود و متأسفانه ایرادات اساسی به نحوه رسیدگی و رعایت اصول و آیین دادرسی در این کمیسیون وجود دارد که نیاز به اصلاح یا بازنگری در ساختار و یا در اجرا دارد از جمله در دعاوی که یک طرف آن شرکت آب منطقه ای است، رییس یا نماینده اداره حقوقی شرکت آب منطقه ای بعنوان وکیل شرکت حضور دارند، درحالی که طرف دیگر دعوی اگر ذینفع بخش خصوصی باشد از چنین امکانی محروم است. همچنین تشکیل جلسات این کمیسیون نمی تواند در شرکت آب منطقه ای باشد و باید در یک محل بیطرف باشد. که هر دو مورد فوق الذکر با اصول دادرسی عادلانه و منصفانه منافات دارند. پیشنهاد می گردد یک شعبه ویژه قضایی بجای این کمیسیون به این امر اختصاص یابد و تا زمان محقق شدن آن تمامی موارد آیین دادرسی که در دادگاه ها و سایر مراجع قضایی اعمال می گردد در این کمیسیون نیز رعایت و اعمال گردد.

ماده ۵ آیین نامه اجرایی فصل دوم قانون توزیع عادلانه آب، درخصوص مرجع انتخاب کننده عضو حقوقی کمیسیون صدور پروانه ساکت است و شرکت آب منطقه ای با تفسیر به رأی، نماینده حقوقی را از کارمندان اداره حقوقی این

شرکت انتخاب و برای نامبرده ابلاغ صادر می نماید و با تعیین نماینده فنی که طبق همین ماده بعهدہ این شرکت گذاشته شده است عملاً دارای دو رأی از سه رأی کمیسیون صدور پروانه ها است و رأی نماینده فنی جهاد کشاورزی عملاً رأی مؤثر نمی باشد و این مورد نیز برخلاف اصل عدالت و انصاف است. پیشنهاد می گردد نماینده حقوقی این کمیسیون توسط قوه قضائیه از بین حقوقدان های خارج از دودستگاه آب منطقه ای و جهاد کشاورزی انتخاب و معرفی گردند.

اجرای نادرست تبصره ۲ ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی فصل دوم قانون توزیع عادلانه آب براساس تفسیر به رأی نادرست و سلیقه ای شرکت آب منطقه ای از این تبصره (ممنوعیت دشت و نقصان فاحش و ...) و نیز صدور دستورالعمل های سلیقه ای و بدون مبانی علمی و عادلانه در مورد جابجایی، کف شکنی، لایروبی و ... موجب بی عدالتی بین بهره برداران چاههای کشاورزی و ناهنجاری شده است، که پیشنهاد میشود مورد بررسی و اصلاح قرار گیرد.

دیوان عدالت اداری امکان رسیدگی به برخی پروندههای حوزه کشاورزی را ندارد

«ناصر صادقیان پور»، نماینده شرکت آب منطقه ای استان نیز در بخش دیگر این جلسه، عنوان کرد: نقاط قوت و ضعف فرآیند پروندهها در این حوزه تدوین شده است. دبیرخانه کمیسیون رسیدگی به امور آبهای زیرزمینی، در اداره کل آب منطقه ای استان مستقر شده است. فرآیند برگزاری جلسات این کمیسیون به صورت آنلاین بوده و تمامی افراد عضو از محل دفتر کار خود به پروندهها رسیدگی می کنند. نرم افزار برخط برای برگزاری جلسات کمیسیون رسیدگی به امور آبهای زیرزمینی به زودی تهیه می شود که سرعت و کیفیت کار افزایش می دهد.

وی بخش دیگر سخنانش را به فرآیند رسیدگی پروندهها در حوزه چاههای آب، اختصاص داد و افزود: در دیوان عدالت اداری امکان رسیدگی به برخی از پروندهها وجود دارد؛ اما دیوان معتقد است که صلاحیت بررسی در این حوزه تنها برای دادگاه صالحه است. بررسی پرونده از تاریخ ثبت در دبیرخانه تا مشخص شدن زمان جلسه، حدود ۱۴ روز زمان می برد. این کمیسیون ظرفیتی دارد که در صورت عدم صلاحیت بررسی پرونده، موضوع به مراجع قضایی بالاتر ارجاع شود. مصوبات کمیسیون اغلب در حوزه صدور پروانه است.

«مهدی وطن پرست»، رئیس گروه تولید استاندارد خراسان رضوی نیز تاکید کرد: برای طرح این موارد در جلسه علنی شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان باید مصادیق و نمونههایی که با مشکل همراه شده، عنوان گردد.

۲) ماده ۵ آیین نامه اجرایی قانون توزیع عادلانه آب موضوع کمیسیون صدور پروانه ها

«احمد رضا رضازاده»، دبیر اجرایی نظام صنفی کشاورزی خراسان رضوی نیز بیان کرد: برخی پروندههای حوزه آب به دادگاه صالحه اعلام می شود که صلاحیت رسیدگی در این دادگاه نداشته و به کمیسیون رسیدگی به امور آبهای زیرزمینی ارسال می شود؛ اما ضروری است اعضای این کمیسیون بعنوان مرجع قضایی رسیدگی به آب از اطلاعات کافی در حوزه کشاورزی و منابع آبی برخوردار و به قوانین این بخش مسلط باشند.

وی افزود: اکثر چالش‌ها در بحث چاه‌ها حوزه دبی چاه است و به دلیل اینکه محاسبه میانگین دبی چاه توسط کارشناس آب منطقه‌ای به درستی صورت نگرفته است. اندازه‌گیری نادرست دبی از دلایل اصلی حفر چاه‌های غیرمجاز است. از دبیرخانه درخواست می‌شود که پیشنهاد تغییر قانون و آیین‌نامه در این زمینه در صحن علنی ارائه شود. «حمیدرضا نوری»، نماینده سازمان جهاد کشاورزی استان نیز تاکید کرد: با استفاده از شعبه یا شعبات تخصصی در هر حوزه ای، رسیدگی با جامعه‌پذیری بیشتری صورت خواهد گرفت. در صورتی که قضات کمیسیون مذکور به موضوعات این حوزه تسلط داشته باشند، می‌توانند به بررسی موارد در حوزه آب و کشاورزی بپردازند و در این صورت، نظرات این شعبه عادلانه و منصفانه خواهد بود.

سپس لبافی در جمع‌بندی این موضوع اظهار کرد: در ترکیب تصمیم‌گیرندگان کمیسیون رسیدگی به امور آب‌های زیرزمینی، یک نفر ذی‌نفع بخش خصوصی کشاورزی نیز بایستی حضور داشته باشد. باتوجه به اینکه پس از بررسی پرونده در کمیسیون مزبور، پرونده به دیوان عدالت اداری ارسال می‌شود، فرآیند ارسال پرونده نیز بایستی اصلاح گردد. گفتنی است این مسئله جهت بررسی بیشتر به کمیسیون حقوقی و قضایی اتاق بازرگانی مشهد ارسال خواهد شد.

۳) ماده ۴-۵-۳ سند ملی توسعه گیاهان دارویی و طب سنتی در خصوص تنظیم آیین‌نامه

در بخش دیگر این جلسه، «رضوی خبیر»، مدیرعامل صندوق توسعه کشاورزی استان در خصوص سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی، عنوان کرد: در سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی چشم اندازه‌ها، سیاست‌های کلان، راهبردها و اقدامات توسعه فناوری در حوزه گیاهان دارویی عنوان گردیده و معاونت علمی و فناوری رییس جمهور به عنوان رئیس ستاد فعال در این حوزه مسئول سیاست‌گذاری، هماهنگی، پایش، تهیه و تدوین برنامه عملیاتی، هدایت و پیگیری تعاملات بین بخش‌های دولتی و خصوصی و حمایت مادی و معنوی علمی، اطلاعاتی و... است. بر اساس این سند، شورا و ستادهای متعددی تشکیل و اقدامات بر اساس سیاست‌گذاری‌ها اجرا می‌شود؛ اما متأسفانه تاکنون سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی دستاورد و خروجی لازم را استان نداشته است.

وی افزود: ایران رتبه ۲۳ تجارت گیاهان دارویی در دنیا را دارد. درحالی که تنوع گیاهان دارویی در کشور بسیار زیاد است. گیاهان زیادی که خواص دارویی متعددی دارند. باتوجه به اهداف در نظر گرفته شده، درخواست می‌شود که در سند مذکور بازنگری لازم صورت گیرد و تمهیدات برای اجرایی شدن آن در نظر گرفته شود. همچنین، ضروری است کارگروه زنجیره ارزش برای گیاهان دارویی و طب سنتی ایجاد شود و بیمه تامین اجتماعی نیز هزینه‌های درمان به این شیوه را بپذیرد.

«دانا»، نماینده دانشگاه علوم پزشکی مشهد نیز در خصوص سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی، عنوان کرد: برخی اقدامات در راستای سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی در مراکز درمانی و از سوی پزشکان صورت گرفته است.

معاونت درمان وزارت علوم پزشکی نیز نیروی‌های انسانی متخصص در این حوزه را شناسایی کرده است. علت عدم اجرای این سند در استان مشخص نیست و به نظر می‌رسد باید از سطح عالی وزارتخانه پیگیری گردد. وی با بیان اینکه در صورت راه اندازی مرکز رشد گیاهان دارویی و طب سنتی در استان خراسان رضوی، شرایط این استان در این زمینه بهبود خواهد یافت، تصریح کرد: خراسان رضوی ظرفیت‌های بالایی در زمینه نیروی انسانی، مواد اولیه و... در حوزه گیاهان دارویی و طب سنتی دارد. در صورتی که این مرکز راه اندازی شود، شرایط استان در این حیطه ارتقا پیدا خواهد کرد. همچنین ضرورت دارد که بخش خصوصی به حوزه ایجاد آزمایشگاه گیاهان دارویی و طب سنتی در شرق کشور ورود نماید.

لبافی در جمع‌بندی این موضوع بیان نمود: با توجه به مواد و بندهای قانونی ۳، ۴ و ۵ سند ملی توسعه گیاهان دارویی و طب سنتی، نظر به اینکه حدود یکسال دیگر از افق ۱۴۰۴ این سند باقی مانده است و تاکنون آیین نامه اجرایی آن نگارش نشده است و نقش صادرات گیاهان دارویی کمرنگ شده لذا دستگاه های متولی می بایست هرچه سریعتر نسبت به تنظیم آیین نامه های مرتبط اقدام نمایند.

۴) ماده ۱۷ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی به همراه تبصره های ۶ گانه آن

«رضوی خبیر»، مدیرعامل صندوق توسعه کشاورزی استان در خصوص این دستور کار افزود در مورد ماده ۱۷ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی، تاکنون صندوق های حمایت از توسعه بخش کشاورزی جهت افزایش سرمایه بهره مند نشده اند لذا نتوانسته اند به وظیفه خود در جهت توسعه و سرمایه گذاری عمل کنند و انتظار این است که وزارت جهاد کشاورزی آیین نامه های اجرایی مربوط به این بند قانونی و تبصره شش گانه آن را نگارش و تنظیم نماید و در اختیار بخش کشاورزی قرار دهد.

۵) ماده ۱۲ قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی و تکالیف آن و تبصره ۳ بند ب ماده ۳۱ قانون احکام

دائمی کشور و پیشنهادات اصلاحی

مطابق ماده ۱۲ وزارت جهاد کشاورزی موظف است در جهت حمایت از توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی، نسبت به تشکیل صندوق های حمایت از توسعه بخش کشاورزی با مشارکت تولید کنندگان اقدام نماید. تدبیر وزارت جهاد کشاورزی برای انجام تکلیف قانونی ایجاد بستر لازم برای راه اندازی «صندوق های غیردولتی حمایت از توسعه بخش کشاورزی» و مشارکت با آنها، اقدام به تشکیل شرکت مادر تخصصی حمایت از توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی نمود تا از طریق این شرکت شرایط سهل تری برای حمایت و پشتیبانی از صندوق های غیردولتی را فراهم آورد.

در بخش دیگری از این نشست، «لبافی»، رئیس دبیرخانه کارگروه حمایت از کسب و کارهای خراسان رضوی در خصوص افزایش سهم بخش دولتی در سرمایه صندوق حمایت از توسعه کشاورزی استان، بیان کرد: در سه سال گذشته دبیرخانه شورای گفت و گوی استان مکاتبات بسیاری با سازمان مدیریت و برنامه ریزی به منظور افزایش سهم

دولت در صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی داشته؛ اما علیرغم قول مساعد داده شده و مصوبه شورا تا کنون این مهم محقق نشده است، می بایست تلاش کنیم سهم دولت در صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی خراسان رضوی به میانگین کشوری (۴۷ درصد) نزدیک شود؛ از این رو دولت باید بیش از ۱۰۰ میلیارد تومان به این مسئله تخصیص دهد. در حال حاضر دولت ۳۳ درصد در قبال ۶۷ درصد سهم بخش خصوصی در این صندوق استان سهمیم است که این مسئله سبب توقف عملکرد صندوق می شود.

عدم افزایش سهم بخش دولتی در صندوق حمایت از توسعه کشاورزی استان

لبافی تاکید کرد: پرداخت نکردن حق السهم دولت مانع جذب سهم بخش خصوصی در این صندوق است. از آنجا که دولت به تعهدات خود عمل نکرده، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان باید تلاش کند تا سهم دولت محقق شود. «حمیدرضا نوری»، نماینده سازمان جهاد کشاورزی استان نیز بیان نمود: در خصوص تبصره ۳ بند ب ماده ۳۱ قانون احکام دائمی کشور، ماده ۱۷ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی به همراه تبصره های ۶ گانه آن و ماده ۱۲ قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی و تکالیف آن می توان طی یک نامه به صورت ملی پیگیری نمود. در این جلسه مواد ۴، ۱۴، ۲۱، ۴۴، قانون توزیع عادلانه آب که با توجه به گذشت بیش از ۴۰ سال از تصویب آن می گذرد و لیکن آیین نامه اجرایی آن تهیه شده است و همچنین مواد ۳۱ الی ۳۴ قانون بهره وری آب که نیاز به تهیه آیین نامه دارد به بحث گذاشته شد و مقرر گردید به صورت استانی و ملی پیگیری گردد.

شرح گزارش کار

شرح دستور کار اول: تبصره ۵ ماده واحده قانون تعیین تکلیف چاه های غیرمجاز و پیشنهادات اصلاحی در اینخصوص

مدیریت محترم صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی طی نامه ۵/۱۸۰۸/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۵/۳۱ اعلام نمودند قوانین موجود یا به صورت ایجابی و غیرمستقیم یا به صورت سلبی و مستقیم در حوزه اقتصادی بالاخص بخش کشاورزی اثر می گذارند. از طرفی برخی از این قوانین بدلیل عدم شفافیت و نبودن ضمانت اجرایی در حوزه تکالیف دستگاه های اجرائی دولتی بعضا بدلیل عدم نگارش آیین نامه اجرایی و یا تفسیر به رای مسئولین امر بلا تکلیف باقی مانده است و وزارت متبوع یا وزارتخانه های ذینفع با گزینشی عمل کردن بخشی از مفاد قانونی و عدم توجه به سایر موارد قانونی مشکلاتی را برای حوزه های اقتصادی و بخش کشاورزی ایجاد کرده است. به طور مثال علیرغم گذشت ۴۲ سال از قانون توزیع عادلانه آب مفاد ۴، ۱۴، ۲۱، ۴۴ و همچنین مفاد ۳۱ الی ۳۴ قانون بهره مندی تا کنون آیین نامه های اجرایی آن توسط دستگاه متولی نگارش نشده است و حتی در قوانینی مانند بهبود فضای کسب و کار علیرغم شفافیت در قانون ۲۵ بهبود مستمر فضای کسب و کار با قطع برق بخش های تولیدی خسارت سنگینی به این بخش ها وارد کرده است همچنین علیرغم اینکه بخش کشاورزی یکی از بخش های اقتصادی و مورد توجه حاکمیت می باشند لکن تاکنون دادگاه خاصی برای رسیدگی به موضوعات بخش کشاورزی ایجاد نشده است و درخواست رسیدگی دبیرخانه شورای گفت و گو به شرح زیر گردید.

پیشنهادات دستور کار:

• مطابق ماده واحده قانون تعیین تکلیف چاه های آب فاقد پروانه بهره برداری، وزارت نیرو موظف است ضمن اطلاع رسانی فراگیر و مؤثر به ذی نفعان، طی دو سال تمام پس از ابلاغ این قانون، برای کلیه چاه های آب کشاورزی فعال فاقد پروانه واقع در کلیه دشت های کشور که قبل از پایان سال ۱۳۸۵ هجری شمسی حفر و توسط وزارت نیرو و دستگاه های تابعه استانی شناسایی شده باشند و براساس ظرفیت آبی دشت مرتبط، و با رعایت حریم چاه های مجاز و عدم اضرار به دیگران و عموم مشروط به اجراء آبیاری تحت فشار توسط متقاضی پروانه بهره برداری صادر نماید.

همچنین مطابق تبصره ۵ ماده واحده، وزارت نیرو مکلف است جهت رسیدگی به اختلافات ناشی از اجراء این قانون و قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۳۶۱، در هر استان کمیسیونی تحت عنوان «کمیسیون رسیدگی به امور آب های زیرزمینی» مرکب از یک نفر قاضی با حکم رئیس قوه قضاییه، یک نفر نماینده سازمان جهاد کشاورزی استان با حکم رئیس سازمان و یک نفر نماینده شرکت آب منطقه ای استان با حکم مدیرعامل شرکت تشکیل دهد و نسبت به بررسی پرونده های شکایات اشخاص علیه دولت اقدام نماید. رأی لازم توسط قاضی عضو کمیسیون صادر می گردد. با توجه به اعتراض بخش خصوصی در ترکیب این کمیسیون مقرر گردید:

- موضوع به کمیسیون حقوقی اتاق بازرگانی جهت بررسی کلیه جوانب امر ارجاع داده شود تا طی نشست با حضور نمایندگان محترم جهاد کشاورزی، آب منطقه ای استان، کمیسیون کشاورزی و صندوق حمایت از بخش کشاورزی جهت بررسی های حقوقی و اعلام نظر ظرف ده روز ارجاع می گردد تا نظریه حقوقی به دبیرخانه شورا اعلام گردد.

- ضمناً پیشنهاد می گردد کمیسیون حقوقی در جمع بندی نهایی موارد زیر را مد نظر داشته باشد:

- الف) به جهت رعایت اصل تناظر در ترکیب کمیسیون رسیدگی به امور آب های زیرزمینی علاوه بر نماینده سازمان جهاد کشاورزی استان و نماینده شرکت آب منطقه ای استان، یک نفر نماینده بخش خصوصی تشکل کشاورزی اضافه شود.
- ب) با توجه به اینکه قانونگذار دبیرخانه را در شرکت آب منطقه ای قرار داده است و محل رسیدگی نیز شرکت آب منطقه ای می باشد چنانچه بهره بردار موضوعاتی دیگر داشته باشد اجازه ارائه دادخواست به حوزه قضائی ندارد، لذا در خصوص مکان کمیسیون به لحاظ تاثیرگذاری در خواست گردد جلسات در محلی خارج از شرکت آب منطقه ای تشکیل گردد.
- ج) یک شعبه ویژه قضایی بجای این کمیسیون به این امر اختصاص یابد و تا زمان محقق شدن آن تمامی موارد آیین دادرسی که در دادگاه ها و سایر مراجع قضایی اعمال می گردد در این کمیسیون نیز رعایت و اعمال گردد.

شرح دستور کار دوم: ماده ۵ آیین نامه اجرایی قانون توزیع عادلانه آب موضوع کمیسیون صدور پروانه ها

مطابق ماده ۵ آیین نامه اجرائی فصل دوم - قانون توزیع عادلانه آب اعضاء کمیسیون رسیدگی به صدور پروانه ها که با ابلاغ مدیر عامل هرسازمان یا شرکت تابعه به وزارت نیرو انتخاب خواهند شد عبارتند از:

۱ - یک نفر کارشناس آبهای زیرزمینی یا زمین شناسی با حداقل ده سال سابقه در حفاظت یا مطالعات آبهای زیرزمینی.

۲ - یک نفر کارشناس کشاورزی با معرفی اداره کل کشاورزی منطقه با حداقل ده سال سابقه در حفاظت منابع آب یا اقتصاد آب کشاورزی.

۳- یک نفر کارشناس حقوقی با حداقل ده سال سابقه در امور حقوقی.

تبصره - در صورت موجود نبودن کارشناسانی با سوابق فوق می‌توان از وجود باتجربه‌ترین کارشناسان که در رشته مربوطه حداقل ۵ سال سابقه تجربه داشته‌باشند استفاده نمود.

پیشنهادات دستور کار:

• با توجه به اینکه ۲ کارشناس ۱۰ ساله از سازمان آب در ترکیب کمیسیون رسیدگی به صدور پروانه‌ها هستند و نقش کارشناس کشاورزی کمرنگ می‌باشد و در اکثر مواقع با ۲ رای موارد مصوبه به اجرا در می‌آید مقرر گردید:

- نظر به اینکه در ترکیب تصمیم‌گیرندگان کمیسیون رسیدگی به امور آب‌های زیرزمینی، یک نفر ذی‌نفع بخش خصوصی کشاورزی نیز ضرورت دارد حضور داشته باشد و پرونده پس از بررسی در کمیسیون مزبور، به دیوان عدالت اداری ارسال می‌شود، لذا فرآیند ارسال پرونده نیز بایستی اصلاح گردد موضوع به لحاظ بررسی بیشتر به کمیسیون حقوقی اتاق بازرگانی ارجاع داده می‌شود ضمن اینکه از ظرفیت‌های کانون کارشناسان وکلای دادگستری و یا تشکیل شعبه تخصصی نیز می‌توان به عنوان راه حل مناسب استفاده کرد.

- پیشنهاد می‌گردد نماینده حقوقی این کمیسیون رسیدگی به امور آب‌های زیرزمینی توسط قوه قضائیه از بین حقوقدان‌های خارج از دودستگاه آب منطقه‌ای و جهاد کشاورزی انتخاب و معرفی گردند.

شرح دستور کار سوم: ماده ۵-۴-۳ سند ملی توسعه گیاهان دارویی و طب سنتی در خصوص تنظیم آیین نامه

مطابق سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی سرزمین ایران کشوری ممتاز و با رتبه بالا از نظر غنای گیاهی و تنوع زیستی و دارای ۱۱ اقلیم از ۱۳ اقلیم شناخته شده جهانی است. براساس نظر گیاه شناسان و پژوهشگران، تعداد گونه‌های گیاهی ایران در حدود ۸۰۰۰ گونه است که از نظر تنوع گونه‌ای حداقل دو برابر قاره اروپاست. تحقیقات نشان داده است که بیش از ۲۳۰۰ گونه از گیاهان کشور دارای خواص دارویی، عطری، ادویه‌ای و آرایشی - بهداشتی هستند. به علاوه ۱۷۲۸ گونه از این گیاهان به عنوان گیاهان بومی ۱ ایران می‌باشند، منحصراً در سرزمین ایران رویش کرده و به عنوان یک ظرفیت انحصاری در کشور محسوب می‌شوند. حجم تجارت جهانی گیاهان دارویی از ۶۰ میلیارد دلار در سال ۱۹۹۶ به ۱۰۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۰ افزایش یافته است و بر اساس پیش‌بینی بانک جهانی در سال ۲۰۵۰ گردش مالی و تجارت جهانی متمرکز و مبتنی بر گیاهان دارویی و داروهای گیاهی به حدود ۵۰۰۰ میلیارد دلار خواهد رسید. در اکثر کشورهای توسعه یافته، طب سنتی در ابعاد مختلف تحت حمایت دولت قرار گرفته و سهم خوبی از تأمین سلامت مردم را در سیستم سلامت کشور به عهده گرفته است. طب سنتی چین ۴۰ درصد خدمات بهداشتی - درمانی را در این کشور بر عهده دارد؛ پوشش بیمه‌ای هزینه درمان، دارو و خدمات طب سنتی در ژاپن، چین، کره و ویتنام به صورت کامل است و در کشورهای آلمان، استرالیا، نروژ، انگلستان، کانادا و آمریکا قسمتی از هزینه‌ها توسط سازمان‌های بیمه پرداخت می‌شود. با توجه به افزایش حجم تجارت جهانی گیاهان دارویی و فراورده‌های آن، پیشینه غنی ایران در طب سنتی و نیز این‌که در نقشه جامع علمی کشور، حوزه علوم پایه و کاربردی و طب سنتی در اولویت ب حوزه سلامت قرار گرفته‌اند، بدیهی است برای هدایت حرکت احیاء و توسعه گیاهان دارویی و طب سنتی ایران با استفاده بهینه از تمامی منابع ملی، داشتن یک سند علمی که به همه نکات لازم توجه کافی مبذول داشته باشد امری واجب و اجتناب ناپذیر است.

در جزء (ج) بند ۵-۱ ماده ۵ آماده است تهیه و تنظیم آیین نامه ها، طرح ها و لویح به منظور اصلاح و ساده سازی قوانین و ارائه آنها به مراجع ذیصلاح برای تصویب صورت گیرد.

همچنین در ماده ۶ این سند ساز و کار اجرایی نمودن و نظارت بر اجرای سند گیاهان دارویی و طب سنتی به شرح زیر بیان شده است:

- ۱- شورای عالی انقلاب فرهنگی وظیفه سیاست گذاری کلان، هماهنگی کلان و نظارت کلان بر اجرای این سند را بر عهده دارد
- ۲- ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور وظیفه رصد اجرای این سند را بر عهده داشته و بازنگری های لازم در سند و گزارش کلان مربوطه را در فواصل زمانی مشخص به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه خواهد نمود.
- ۳- ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی که از این پس ستاد خوانده می شود، وظیفه سیاست گذاری اجرایی، راهبری، هماهنگی، پایش شاخص ها و ایجاد ارتباطات بین دستگاهی لازم اعم از دولتی و خصوصی را برای گسترش فناوری و صنایع دانش بنیان در بخش گیاهان دارویی و طب سنتی در چارچوب این سند، بر عهده دارد. این ستاد دارای یک شورا و یک دبیرخانه است.

تبصره: دبیرخانه ستاد در معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری مستقر می باشد.

الف - اعضای شورای ستاد عبارتند از:

- ۱- معاون علمی و فناوری رئیس جمهور (رئیس ستاد)
 - ۲- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (نائب رئیس ستاد)
 - ۳- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری یا معاون ذی ربط
 - ۴- وزیر جهاد کشاورزی یا معاون ذی ربط
 - ۵- وزیر صنعت، معدن و تجارت یا معاون ذی ربط
 - ۶- وزیر کار تعاون و رفاه اجتماعی یا معاون ذی ربط
 - ۷- رئیس جهاد دانشگاهی
 - ۸- رئیس مرکز همکاری های فناوری و نوآوری ریاست جمهوری
 - ۹- رئیس شورای تخصصی حوزوی ۱
 - ۱۰- معاون طب سنتی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
 - ۱۱- معاون تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
 - ۱۲- نماینده ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور
 - ۱۳- چهار نفر از متخصصین و خبرگان مرتبط، با حکم رئیس ستاد
- تبصره: متخصصین به مدت ۴ سال منصوب می شوند و انتصاب مجدد آنها بلامانع است. دو نفر از متخصصین به پیشنهاد وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و با حکم رییس ستاد منصوب می شوند.

۱۴- دبیر ستاد

تبصره: دبیر ستاد توسط رئیس ستاد به مدت ۴ سال انتخاب می شود و انتصاب مجدد ایشان بلامانع است

ب - وظایف ستاد

به شرح ذیل می باشد:

- ۱- سیاست گذاری اجرایی، هماهنگی، پایش، پیگیری ارتباطات بین دستگاهی برای گسترش فعالیت ها و رصد اقدامات در حوزه های تعریف شده در این سند
- ۲- تهیه و تدوین برنامه عملیاتی برای اجرایی سازی اقدامات سند در هر سال
- ۳- هدایت و پیگیری تعاملات بین بخش های دولتی و خصوصی برای دستیابی به اهداف این سند
- ۴- حمایت مادی و معنوی علمی، اطلاعاتی، تسهیل گری از شرکت های دانش بنیان و نیز از طرح های دارای ظرفیت فناوری و تجاری سازی
- ۵- حمایت های تشویقی از فعالیت های علمی و فناوری و اقتصاد دانش بنیان در بخش گیاهان دارویی و طب سنتی مبتنی بر آیین نامه های مصوب در شورای ستاد
- ۶- بررسی تحولات داخلی و بین المللی این بخش به منظور دستیابی به اهداف این سند و ارائه پیشنهاد اصلاحات لازم برای بازنگری و به روزرسانی سند به ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور
- ۷- ارزیابی مستمر و نظارت بر حسن اجرای برنامه های محول شده به دستگاه ها و همچنین پایش شاخص ها و ارائه گزارش سالانه به ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور تبصره: این گزارش شامل میزان تحقق اهداف دو حوزه «گیاهان دارویی و فرآورده های گیاهی» و «طب سنتی» و مقادیر شاخص های سند و همچنین فرایند استخراج آنها خواهد بود.
- ۴- ستاد موظف است ظرف مدت شش ماه پس از تصویب سند، عناوین شاخص های سند را در پنج سرفصل پژوهش و فناوری، آموزش و سرمایه انسانی، اقتصادی، سلامت و نیز زیرساختی تدوین نموده و به تأیید ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور برساند
- ۵- دولت موظف است بودجه های مورد نیاز ستاد را در قالب یک ردیف مستقل در لوایح بودجه سنواتی و برنامه های توسعه پنج ساله پیش بینی نماید.
- ۶- ساختار تشکیلاتی و شرح وظایف دبیرخانه ستاد، در ستاد تهیه و به تصویب مراجع ذی صلاح قانونی خواهد رسید.

پیشنهادات دستور کار:

- در جزء (ج) بند ۵-۱ ماده ۵ سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی سال ۱۳۹۲ آمده است تهیه و تنظیم آیین نامه ها، طرح ها و لوایح به منظور اصلاح و ساده سازی قوانین و ارائه آنها به مراجع ذیصلاح برای تصویب صورت گیرد و با گذشت ۱۱ سال تاکنون اقدامی در خصوص تنظیم آیین نامه های اجرائی صورت نگرفته است لذا مقرر شد ضمن طرح در جلسه شورا از طریق دستگاه اجرایی استانی و شورای مرکز تهیه و تنظیم آیین نامه ظرف مدت دو هفته پیگیری گردد.

شرح دستور کار چهارم: ماده ۱۷ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی به همراه تبصره های ۶ گانه آن

مطابق ماده ۱۷ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی وزارت جهاد کشاورزی موظف است علاوه بر منابع پیش بینی شده در ماده (۱۲) قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی و در اجرا بند «د» ماده (۱۸) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، چهل و نه درصد (۴۹٪) آورده سهم دولت در تشکیل و افزایش سرمایه صندوق های غیردولتی حمایت از توسعه بخش کشاورزی، (بخشی، شهرستانی، استانی، ملی، تخصصی و محصولی) را از محل فروش امکانات

- قابل واگذاری وزارت جهاد کشاورزی و سازمان های تابعه پس از واریز به حساب خزانه و رعایت مقررات مربوطه از طریق شرکت مادر تخصصی صندوق حمایت از توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی در سراسر کشور تأمین نماید.
- تبصره ۱- صندوق های موضوع این ماده مجاز به فعالیت مالی، اعتباری و بازرگانی در بخش کشاورزی و منابع طبیعی و توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی از جمله فعالیت های موضوع ماده (۶) این قانون می باشند.
 - تبصره ۲- دولت مکلف است حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) از منابع قابل تخصیص حساب ذخیره ارزی (سهم بخش غیردولتی) را به صورت ارزی جهت توانمندسازی شکل های غیردولتی برای فعالیت های اقتصادی و توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی و منابع طبیعی و توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی با هدف تولید برای توسعه صادرات در اختیار صندوق های حمایت از توسعه بخش کشاورزی قرار دهد تا با مشارکت مالی شکل ها و تولیدکنندگان و بهره برداران در امر سرمایه گذاری این بخش اقدام نمایند. بازپرداخت اصل و سود این تسهیلات به صورت ارزی به حساب ذخیره ارزی واریز می گردد. پنجاه درصد (۵۰٪) سود حاصله ناشی از این فعالیت ها پس از واریز به حساب ذخیره ارزی و با رعایت مقررات مربوط، به عنوان سهم دولت (موضوع این ماده) در تجهیز منابع و افزایش سرمایه صندوق های مذکور، از طریق شرکت مادر تخصصی صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی به حساب این صندوق ها واریز می گردد.
 - تبصره ۳- صندوق های موضوع این ماده می توانند ضمن رعایت ضوابط و دستورالعمل بانک مرکزی، با انتشار اوراق مشارکت (با تضمین اصل و سود توسط دولت و با رعایت حکم بند «ح» ماده (۱۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران) منابع لازم برای اعطاء تسهیلات مورد نیاز بخش کشاورزی و منابع طبیعی و توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی را فراهم نمایند.
 - تبصره ۴- وزارت جهاد کشاورزی و سایر دستگاه های اجرایی مجازند منابع مالی بخش کشاورزی و منابع طبیعی و توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی، اعم از یارانه، اعتبارات کمک های بلاعوض، کمک های فنی و اعتباری و وجوه اداره شده را با عاملیت صندوق های حمایت از توسعه بخش کشاورزی و مشارکت مالی بهره برداران این بخش، به مرحله اجرا در آورند.
 - تبصره ۵- در اجراء بند «ج» ماده (۱۸) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، صندوق های حمایت از توسعه بخش کشاورزی مجازند در راستای قانون بیمه محصولات کشاورزی مصوب ۱۳۶۲/۳/۱ و اصلاحیه های بعدی آن، به عنوان دستگاه بیمه گر عمل نمایند. در این صورت، دولت با عقد قرارداد با این صندوق ها سهم خود را اعم از یارانه حق بیمه و مابه التفاوت خسارت به حساب صندوق های مذکور واریز می نماید. نظارت بر عملکرد بیمه ای این صندوقها با وزارت جهاد کشاورزی می باشد.
 - تبصره ۶- صندوق های موضوع این ماده برای تأمین و تجهیز منابع مالی، با رعایت قانون بانکداری اسلامی و ماده (۱۳) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مجاز به دریافت تسهیلات و یا مشارکت با بانک های خارجی، از جمله بانک توسعه اسلامی می باشند.

پیشنهادهای دستور کار:

- در خصوص ماده ۱۷ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و تبصره های شش گانه آن نظر به اینکه تاکنون صندوق های حمایت از توسعه بخش کشاورزی استان جهت افزایش سرمایه از مندرجات و تکالیف مقرر استفاده ننموده اند لذا مقرر گردید برای پویایی بیشتر صندوق ها و ارائه خدمات بیشتر به بخش کشاورزی به شرح زیر اقدام گردد.

الف) ضمن طرح در جلسه شورای گفت و گو از وزارت جهاد کشاورزی درخواست نگارش و تنظیم آیین نامه های اجرایی مربوط به این بند قانونی و تبصره شش گانه آن گردد.

ب) اداره کل جهاد کشاورزی استان پیگیری نمایند تا ظرف مدت ده روز موضوع تهیه آیین نامه ها به وزارت جهاد کشاورزی منعکس و پیگیری گردد.

شرح دستور کار پنجم: ماده ۱۲ قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی و تکالیف آن و تبصره ۳ بند ب ماده ۳۱ قانون احکام

دائمی کشور و پیشنهادات اصلاحی

مطابق ماده ۱۲ وزارت جهاد کشاورزی موظف است در جهت حمایت از توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی، نسبت به تشکیل صندوق های حمایت از توسعه بخش کشاورزی با مشارکت تولید کنندگان اقدام نماید. تدبیر وزارت جهاد کشاورزی برای انجام تکلیف قانونی ایجاد بستر لازم برای راه اندازی «صندوق های غیردولتی حمایت از توسعه بخش کشاورزی» و مشارکت با آنها، اقدام به تشکیل شرکت مادر تخصصی حمایت از توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی نمود تا از طریق این شرکت شرایط سهل تری برای حمایت و پشتیبانی از صندوق های غیردولتی را فراهم آورد. همچنین مطابق تصویب نامه شماره ۴۵۷۴۰۰/ت ۲۹۵۵۳ مورخ ۱۳۸۷/۰۸/۲۶ هیات وزیران:

۱- شرکت خدمات مهندسی جهاد موضوع تصویب نامه شماره ۵۵۹۲/ت ۴۳۱ مورخ ۱۳۶۸/۵/۱۱ از این پس به صورت شرکت مادر تخصصی و به نام «صندوق حمایت از توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی» فعالیت خواهد نمود.

۲) وزارت جهاد کشاورزی (صندوق حمایت از توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی) موظف است نسبت به تشکیل صندوق های غیردولتی تخصصی، محصولی و منطقه ای حمایت از توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی با مشارکت تولید کنندگان این بخش اقدام نماید؛ میزان مشارکت وزارت جهاد کشاورزی (صندوق حمایت از توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی) حداکثر تا چهل و نه (۴۹) درصد سرمایه اولیه این صندوقها تعیین می شود.

۳) وزارت جهاد کشاورزی مجاز است تا سقف یک هزار میلیارد ریال از اعتبار حاصل از فروش اموال و امکانات مازاد این وزارتخانه را پس از واریز به خزانه از طریق مبادله موافقت نامه با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به عنوان بخشی از سرمایه اولیه صندوقهای یاد شده منظور نماید.

۴) سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است مبالغی را به عنوان کمک یا وجوه اداره شده در لویح بودجه سالانه کشور پیش بینی نماید تا از طریق وزارت جهاد کشاورزی (صندوق حمایت از توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی) برای تجهیز منابع صندوقهای موضوع این تصویب نامه در اختیار تولید کنندگان قرار گیرد.

پیشنهادات دستور کار:

- علیرغم ماده ۱۲ وزارت جهاد کشاورزی، تبصره ۳ بند ب ماده ۳۱ قانون احکام دائمی کشور و پیشنهادات اصلاحی و تصویب نامه شماره ۴۵۷۴۰۰/ت ۲۹۵۵۳ مورخ ۱۳۸۷/۰۸/۲۶ هیات وزیران و پیگیری های دبیرخانه شورای گفت و گوی استان از طریق سازمان مدیریت و برنامه ریزی به منظور افزایش سهم دولت در صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی به میانگین کشوری (۴۷درصد) تاکنون مصوبات جلسات ۱۰۸ و ۱۱۹ شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی محقق نشده است و در حال حاضر سهم دولت ۳۳درصد در قبال ۶۷درصد سهم بخش خصوصی در صندوق استان می باشد و چنانچه دولت سهم خود را ایفا نکند بخش خصوصی هم نمی تواند آورده مطلوبی به صندوق داشته باشد و این مسئله سبب توقف

عملکرد صندوق در توسعه بخش کشاورزی می شود، لذا مقرر شد ضمن طرح در جلسه شورا، دبیرخانه از طریق سازمان مدیریت و برنامه ریزی پیگیری نمایند.

شرح دستورکار ششم: عدم تنظیم آیین نامه های اجرایی مواد ۲۱، ۱۴، ۴ و ۴۴ قانون توزیع عادلانه آب و مواد ۳۱ الی

۳۴ قانون افزایش بهره وری

ماده ۴ قانون توزیع عادلانه آب: در مناطقی که به تشخیص وزارت نیرو مقدار بهره برداری از منابع آب های زیر زمینی بیش از حد مجاز باشد و یا در مناطقی که طرح های دولتی ایجاب نماید، وزارت نیرو مجاز است با حدود جغرافیایی مشخص حفر چاه عمیق یا نیمه عمیق و یا قنات و یا هر گونه افزایش در بهره برداری از منابع آب منطقه را برای مدت معین ممنوع سازد. تمدید یا رفع این ممنوعیت با وزارت نیرو است.

ماده ۱۴ قانون توزیع عادلانه آب: هر گاه در اثر حفر و بهره برداری از چاه یا قنات جدیدالاحداث در اراضی غیر محیاه آب منابع مجاور نقصان یابد و یا خشک شود، به یکی از طرق زیر عمل می شود.

الف - در صورتی که کاهش و یا خشک شدن منابع مجاور با کف شکنی و یا حفر چاه دیگری جبران پذیر باشد با توافق طرفین صاحبان چاه جدید باید هزینه حفرة چاه و یا کف شکنی را به صاحبان منابع مجاور پرداخت نمایند.

ب - در صورتی که کاهش و یا خشک شدن منابع مجاور با حفر چاه و یا کف شکنی جبران پذیر نباشد در این صورت با توافق طرفین مقدار کاهش یافته آب منابع مجاور در قبال شرکت در هزینه بهره برداری به تشخیص وزارت نیرو از چاه یا قنات جدید باید تأمین شود. در صورت عدم توافق طرفین طبق بند ج این ماده عمل می شود.

ج - در صورتی که با تقلیل میزان بهره برداری از چاه یا قنات جدید مسأله تأثیر سوء در منابع مجاور از بین برود در این صورت میزان بهره برداری چاه یا قنات جدید باید تا حد از بین رفتن اثر سوء در منابع مجاور کاهش یابد.

د - در مواردی که چاه یا قنات جدید در اراضی محیاه حفر و احداث شده باشد و آب منابع مقابل را جذب نماید، احکام بالا در مورد آن جاری نخواهد شد.

تبصره ۱ - در کلیه موارد بالا بدو وزارت نیرو به موضوع رسیدگی و نظر خواهد داد. معترض می تواند به دادگاه صالحه شکایت نماید.

تبصره ۲ - میزان آب منابع مجاور با توجه به آمار و شواهد و قرائن و شرایط اقلیمی توسط کارشناسان وزارتین نیرو و کشاورزی تعیین می شود.

تبصره ۳ - هر گاه به تشخیص هیأت سه نفری موضوع مواد ۱۹ و ۲۰ این قانون مسلم شود که خسارت موضوع این ماده ناشی از اشتباه کارشناسان وزارت نیرو بوده خسارت وارده طبق ماده ۴۴ این قانون به وسیله وزارت نیرو جبران خواهد شد.

ماده ۲۱ قانون توزیع عادلانه آب: تخصیص و اجازه بهره برداری از منابع عمومی آب برای مصارف شرب، کشاورزی، صنعت و سایر موارد منحصراً با وزارت نیرو است.

تبصره ۱ - تقسیم و توزیع آب بخش کشاورزی، وصول آب بهاء یا حق النظاره با وزارت کشاورزی است.

تبصره ۲ - تقسیم و توزیع آب شهری و اداره تأسیسات و جمع آوری و دفع فاضلاب در

داخل محدوده شهرها به عهده شرکتهای مستقلی به نام شرکت آب و فاضلاب شهرها و یا دستگاه مناسب دیگری خواهد بود که در هر صورت تحت نظارت شورای شهر و وابسته به شهرداریها می باشند. در صورت نبودن شورای شهر نظارت با وزارت کشور است. تا تأسیس شرکتهای فوق الذکر مسئولیت آب شهرها و جمع آوری و دفع فاضلاب آنها به عهده دستگاههایی است که فعلاً بر عهده دارند.

وزارت کشور موظف است با همکاری وزارت نیرو حداکثر تا ۶ ماه پس از تصویب این قانون اساسنامه شرکتهای فوق الذکر یا دستگاههای مناسب دیگر را تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند.

تبصره ۳ - تقسیم و توزیع آب بخشهای صنعتی در داخل محدوده های صنعتی، با بخش صنعتی ذیربط خواهد بود.

تبصره ۴ - تقسیم و توزیع آب مشروب روستاها و اداره تأسیسات ذیربط در داخل محدوده روستاها با وزارت بهداشت خواهد بود.

ماده ۴۴ قانون توزیع عادلانه آب: در صورتی که در اثر اجرای طرحهای عمرانی و صنعتی و توسعه کشاورزی و سدسازی و تأسیسات مربوطه یا در نتیجه استفاده از منابع آبهای سطحی و زیرزمینی در ناحیه یا منطقه ای قنوات و چاهها و یا هر نوع تأسیسات بهره برداری از منابع آب متعلق به اشخاص تملک و یا خسارتی بر آن وارد شود و یا در اثر اجرای طرحهای مذکور آب قنوات و چاهها و رودخانه ها و چشمه های متعلق به اشخاص حقیقی یا حقوقی و حقا به بر آن نقصان یافته و یا خشک شوند به ترتیب زیر برای جبران خسارت عمل خواهد شد.

الف - در مواردی که خسارت وارده نقصان آب بوده و جبران کسری آب امکان پذیر باشد، بدون پرداخت خسارت، دولت موظف به جبران کمبود آب خواهد بود.

ب - در مواردی که خسارت وارده ناشی از نقصان آب بوده و جبران کسری آب امکان پذیر نباشد خسارت وارده در صورت عدم توافق با مالک یا مالکین طبق رأی دادگاه صالحه پرداخت خواهد شد.

ج - در مواردی که خسارت وارده ناشی از خشک شدن یا مسلوب المنفعه شدن قنوات و چاهها و چشمه ها بوده، و تأمین آب تأسیسات فوق الذکر از طرق دیگر امکان پذیر باشد، مالک یا مالکین مذکور می توانند قیمت عادلانه آب خود و یا به میزان آن، آب دریافت نمایند و یا به اندازه مصرف معقول آب و قیمت بقیه آن را دریافت کنند. در هر صورت وزارت نیرو موظف به پرداخت خسارت ناشی از خشک شدن یا مسلوب المنفعه شدن تأسیسات مذکور می باشد.

در کلیه موارد بالا چنانچه اختلافی پیش آید طبق رأی دادگاه صالحه عمل خواهد شد.

د - در مواردی که خسارت وارده ناشی از تملک و یا خشک شدن آب قنوات و چاهها و چشمه ها بوده و تأمین آب مالکین این تأسیسات از طریق دیگر امکان پذیر نباشد خسارت مذکور در صورت عدم توافق با مالک یا مالکین طبق رأی دادگاه صالحه پرداخت خواهد شد.

ه - نسبت به چاهها و قنوات و سایر تأسیسات بهره برداری از منابع آب که طبق مقررات غیر مجاز تشخیص داده شود خسارتی پرداخت نخواهد شد.

و - در مورد اراضی که از منابع آب طرحهای ملی در داخل و یا خارج محدوده طرح آبیاری می شود و خسارات آنها طبق این قانون پرداخت شده است بهای آب مصرفی طبق مقررات و معیارهای وزارت نیرو مانند سایر مصرف کنندگان آب از طریق مصرف کننده باید پرداخت شود.

ز - در صورتی که در اثر اجرای طرح خسارتی بدون لزوم تصرف و خرید به اشخاص وارد آید خسارات وارده در صورت عدم توافق طبق رأی دادگاه صالحه پرداخت خواهد شد.

ماده ۵۱ قانون توزیع عادلانه آب: آیین نامه های اجرایی این قانون توسط وزارتین نیرو و کشاورزی بر حسب مورد تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۳۱ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی: از تاریخ تصویب این قانون، دولت موظف است حمایت های قانونی خود از بهره برداران و تولیدکنندگان بخش کشاورزی و منابع طبیعی را با اولویت تولید محصولات زیر تنظیم و اقدام نماید: الف - محصولات راهبردی: محصولاتی که مستقیماً در امنیت غذایی نقش دارد و به این واسطه ضرورتاً باید در داخل کشور تولید شود.

ب - محصولات ویژه: محصولاتی که بیشترین ارزش تولید را به ازاء نهاده های مصرف شده ایجاد می نماید و یا حلقه های بزرگتری در زنجیره ارزش ایجاد و می تواند محور رشد بخش کشاورزی باشد و یا با توجه به مزیت های صادراتی، حداقل ده درصد (۱۰٪) سهم بازار دنیا را در اختیار خود دارد.

پ - محصولات خاص منطقه ای: محصولاتی که تولید آنها در کشور ممکن است همراه با مزیت نباشد ولی به واسطه شرایط خاص منطقه ای، تولید آنها اجتناب ناپذیر است و باید در جهت ایجاد مزیت برای آن محصولات اقدام نمود. ترکیب نوع محصولات در طبقه بندی فوق الذکر طی برنامه های پنج ساله توسعه کشور توسط وزارت جهاد کشاورزی تعیین و ابلاغ می گردد.

ماده ۳۲ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی: در اجراء ماده (۳۱) این قانون، وزارت جهاد کشاورزی مکلف است در قالب بودجه های سنواتی و یارانه های مصوب در اختیار، به گونه ای برنامه ریزی کند که:

الف - از طریق پرداخت مستقیم به تولیدکنندگان با بهره وری بالا و دارای روند افزایشی در بهبود شاخص بهره وری، رعایت موارد زیست محیطی در تولید و همچنین تولید با کیفیت منطبق بر برنامه های الگوی کشت، پاداش بهره وری پرداخت نماید.

ب - در جهت رونق بازار بیمه و توسعه بیمه اتکایی کشاورزی و افزایش نقش بخش غیردولتی در صنعت بیمه، نسبت به پرداخت یارانه حق بیمه به بیمه گران غیردولتی، که در راستای اجراء الگوهای بیمه ای مورد تأیید این وزارتخانه عمل می کنند، اقدام نماید.

ج - به منظور کاهش آثار زیانبار مخاطرات و بیماری های مشترک انسان و دام و تثبیت نوسانات درآمد تولیدکنندگان محصولات دامی و سایر محصولات هدف گذاری شده، نسبت به برقراری بیمه های تمام خطر اجباری اقدام نماید. محصولات هدف گذاری شده، توسط وزارت جهاد کشاورزی انتخاب و اعلام می گردد.

د - به منظور توسعه صادرات و استفاده از مزیت های نسبی بخش کشاورزی، نسبت به پرداخت یارانه صادرات برای محصولات صادراتی منطبق بر استانداردهای بازارهای هدف بخش کشاورزی اعم از کمک های بازاریابی، جایزه صادراتی، اعتبارات صادراتی، تضمین مخاطرات ناشی از صادرات، یارانه کمک های غذایی به کشورهای هدف، اقدام نماید. آیین نامه اجرایی این ماده حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون، به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۳۳ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی: از تاریخ تصویب این قانون، علاوه بر اجراء قانون خرید تضمینی محصولات کشاورزی، در قالب بودجه های سنواتی و اعتبار مصوب، سیاست قیمت تضمینی نیز برقرار می شود. تولیدکنندگان

محصولات کشاورزی می توانند محصولات خود را در بازار بورس تخصصی کالای کشاورزی عرضه نمایند. در صورت کاهش قیمت بورس نسبت به قیمت تضمینی اعلام شده از سوی دولت، مابه التفاوت آن توسط دولت به تولیدکنندگان پرداخت می گردد. وزارت جهاد کشاورزی مکلف است هر ساله متناسب با شرایط تولید و بازار، محصولات تحت سیاست خرید و قیمت تضمینی را انتخاب و اعلام نماید. آیین نامه اجرایی این ماده حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی به تصویب هیأت وزیران می رسد

ماده ۳۴ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی: دولت موظف است به منظور تنظیم روابط، تعیین راهبردها و شیوه های عملی و راه های کمی و کیفی تحقق سیاست های سند چشم انداز بیست ساله کشور در بخش کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست، «سند ملی توسعه بخش کشاورزی»، «سند ملی توسعه منابع آب»، «سند ملی حفاظت محیط زیست و توسعه پایدار» در افق چشم انداز ۱۴۰۴ هجری شمسی با برش های سه برنامه پنج ساله را حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون تدوین و به تأیید مجلس شورای اسلامی برساند.

پیشنهادات دستور کار:

با توجه به ماده ۵۱ قانون توزیع عادلانه آب که مورد تاکید قرار گرفته است که آیین نامه های اجرایی این قانون توسط وزارتین نیرو و کشاورزی تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران قابل اجرا خواهد بود، اما تاکنون آیین نامه اجرایی مواد ۴، ۱۴، ۲۱، ۴۴، قانون توزیع عادلانه آب بعد گذشت بیش از ۴۰ سال از تصویب قانون تهیه نشده است و همچنین در خصوص مواد ۳۱ الی ۳۴ قانون بهره وری نیز نیاز به تهیه آیین نامه می باشد لذا مقرر شد ضمن طرح در جلسه شورا، نمایندگان استانی وزارتین نیرو و جهاد کشاورزی موضوع تهیه آیین نامه ها ظرف مدت ده روز به صورت ملی پیگیری نمایند.